

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített második tanács)

2018. április 24.*

„Gazdaság- és monetáris politika - Hitelintézetek prudenciális felügyelete - Az 1024/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 4. cikkének (3) bekezdése - A hitelintézet üzleti tevékenységét ténylegesen irányító személy - A 2013/36/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdése és a francia monetáris és pénzügyi törvénykönyv L. 511-13. cikkének második bekezdése - Valamely hitelintézetben a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület elnöki funkciója és ugyanazon intézményen belül a vezérigazgatói funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó elv - A 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontja és a francia monetáris és pénzügyi törvénykönyv L. 511-58. cikke”

A T-133/16–T-136/16. sz. egyesített ügyekben,

a **Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence** (székhelye: Aix-en-Provence [Franciaország], képviselik: P. Mele és H. Savoie ügyvédek)

felperesnek (T-133/16. sz. ügy),

a **Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées** (székhelye: Albi [Franciaország], képviselik: P. Mele és H. Savoie ügyvédek)

felperesnek (T-134/16. sz. ügy),

a **Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres** (székhelye: Saintes [Franciaország], képviselik: P. Mele és H. Savoie ügyvédek)

felperesnek (T-135/16. sz. ügy),

a **Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie** (székhelye: Amiens [Franciaország], képviselik: P. Mele és H. Savoie ügyvédek)

felperesnek (T-136/16. sz. ügy)

az **Európai Központi Bank (EKB)** (képviselek: A. Karpf és C. Hernández Saseta, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: A. Heinzmann ügyvéd)

alperes ellen,

támogatja:

az **Európai Bizottság** (képviselek: V. Di Bucci, K.-P. Wojcik és A. Steiblyté, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél (T-133/16–T-136/16. sz. ügy),

* Az eljárás nyelve: francia.

az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendelet (HL 2013. L 287., 63. o.) 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja, az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az EKB és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról szóló, 2014. április 16-i 468/2014/EU EKB-rendelet (SSM-keretrendelet) (HL 2014. L 141., 1. o.) 93. cikke, valamint a francia code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23-1 és R. 612-29-3. cikke alapján elfogadott, 2016. január 29-i ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/98, ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/100, ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/101 és ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/99 EKB-határozatok megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelmei tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített második tanács),

tagjai: M. Prek tanácselnök (előadó), E. Buttigieg, F. Schalin, Berke B. és J. Costeira bírák,

hivatalvezető: G. Predonzani tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2017. október 23-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A Crédit agricole egy nem központosított bankcsoport, amelyet a francia code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv, a továbbiakban: CMF) L. 512-20–L. 512-54. cikke szabályoz. A csoport három szintből épül fel: a crédit agricole mutuel helyi pénztáraiból, a crédit agricole mutuel regionális pénztáraiból és országos szinten a központi szervezetből, a Crédit agricole SA-ból.
- 2 A Crédit agricole-t jelentős felügyelt csoportnak minősítették az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendelet (HL 2013. L 287., 63. o.) 6. cikke értelmében, és ezért az e rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében felsorolt feladatok tekintetében kizárólag az Európai Központi Bank (EKB) prudenciális felügyelete alá tartozik.
- 3 2015. április 8-án, 10-én, 14-én és 24-én a felperesek – a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence (felperes a T-133/16. sz. ügyben), a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées (felperes a T-134/16. sz. ügyben), a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres (felperes a T-135/16. sz. ügyben) és a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie (felperes a T-136/16. sz. ügyben) – kezdeményezésére a Crédit agricole központi szervezete kérelmezte az Autorité de contrôle prudentiel et de résolutionnál (ACPR) (prudenciális ellenőrzési és szanalási hatóság) B., C., T. és W. mint a felperesek igazgatóságainak elnökei és „tényleges vezetői” kinevezésének jóváhagyását.
- 4 Az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az EKB és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról szóló, 2014. április 16-i 468/2014/EU EKB-rendelet (SSM-keretrendelet) (HL 2014. L 141., 1. o.) 93. cikke alapján az ACPR e kérelmekről értesítette az EKB-t. Az EKB 2015. június 8-án megkapta valamennyi szükséges iratot.

- 5 2015. augusztus 31-én az EKB tájékoztatta mindegyik felperest és a Crédit agricole központi szervezetet azon szándékáról, hogy nem kívánja jóváhagyni B., C., T. és W. mint a felperesek „tényleges vezetői” kinevezését, és lehetőséget adott számukra, hogy az SSM-keretrendelet 31. cikke alapján benyújtsák észrevételeiket.
- 6 2015. szeptember 30-án a Crédit agricole központi szervezete azt kérte az EKB-tól, hogy függesse fel az eljárást azon okból, hogy az EKB azon szándéka, hogy nem kívánja jóváhagyni B., C., T. és W. kinevezését, az ACPR-nek „a [CMF] L. 511-13. cikke és L. 532-2. cikkének 4. pontja szerinti »tényleges vezetők« kinevezéséről szóló” 2014-P-07 álláspontján (a továbbiakban: az ACPR 2014-P-07 álláspontja) alapul, amelynek jogszerűségét megtámadták a Conseil d’État (államtanács, Franciaország) előtt.
- 7 2015. október 7-én hozott négy határozatában az EKB egyrészt mindegyik felperes vonatkozásában megtagadta a felfüggesztés iránti kérelem teljesítését azon okból, hogy az általa meghozni kívánt határozatok jogalapját nem az ACPR 2014-P-07 álláspontja képezte. Másrészt az EKB mindegyik felperes vonatkozásában jóváhagyta B., C., T. és W. igazgatósági elnöki kinevezését. Harmadrészt azonban mindegyik felperes vonatkozásában elutasította, hogy B., C., T. és W. a „tényleges vezetői” funkciót is egyidejűleg betöltse.
- 8 Ezen elutasítás indokolásaképpen az EKB arra hivatkozott, hogy a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 176., 338. o.) különböző rendelkezéseket tartalmaz a hitelintézetek megfelelő irányítása vonatkozásában, és ezek között szerepel a 88. cikk (1) bekezdésének e) pontja, amely főszabály szerint tiltja, hogy valamely hitelintézetben a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnöke egyidejűleg ugyanazon intézményen belül a vezérigazgatói funkciót is betöltse. Az EKB hangsúlyozta, hogy e tilalom célja, amelyet a 2013/36 irányelv (57) preambulumbekkezdése fogalmaz meg, annak biztosítására irányul, hogy a vezető testület nem ügyvezető tagjai konstruktív módon vitassák az intézmény stratégiáját. Hangsúlyozta továbbá, hogy az 1024/2013 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján alkalmaznia kell a CMF L. 511-58. cikket, amely a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontját ületi át. Az EKB arra emlékeztetett, hogy e rendelkezés főszabály szerint tiltja, hogy valamely hitelintézetben vagy pénzügyi vállalkozásban az igazgatóság vagy bármely más, ezzel egyenértékű felügyeleti jogkörrel rendelkező testület elnöki funkcióját a vezérigazgató vagy valamely ezzel egyenértékű vezetői funkciót gyakorló személy töltse be. Arra is utalt, hogy ezen irányelv (54) preambulumbekkezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ezen irányelvben előírtakon túl további vállalatirányítási elveket és standardokat állapítsanak meg.
- 9 Az EKB megjegyezte, hogy a CMF L. 511-52. cikkének IV. pontjából következik, hogy azok a megbízatások, amelyek alapján valaki a CMF L. 511-13. cikke szerinti „tényleges vezetőként” jóváhagyást kaphat, a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettes, az igazgatósági tag és az egyedüli vezérigazgató funkció. Az EKB az ACPR 2014-P-07 álláspontjára is hivatkozott, amelyből kiderül, hogy a francia társasági jog szerint a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület munkájának irányításával megbízott elnök hatáskörébe a nem ügyvezető jellegű felügyeleti funkciók és feladatok tartoznak, amelyek eltérnek a vezérigazgató ügyvezetői hatáskörébe tartozó feladatoktól.
- 10 Az EKB ebből arra következtetett, hogy a vezető testületen belül főszabály szerint létezik az ügyvezetői és nem ügyvezetői funkciók gyakorlása közötti elhatárolás. Az EKB ez alapján arra jutott, hogy az igazgatósági elnöki kinevezésük és a felmentésük iránti kérelmek hiánya miatt B., C., T és W esetében nem lehetett megadni a felperesek „tényleges vezetői” minőségükben a jóváhagyást.

- 11 2015. november 6-án a felperesek kérték mindegyik határozat felülvizsgálatát az 1024/2013 rendelet – a felülvizsgálati testület és eljárási szabályzata létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i 2014/360/EU EKB-határozat (HL 2014. L 175., 47. o.) 7. cikkével összefüggésben értelmezett – 24. cikke alapján. 2015. december 10-én a felülvizsgálati testület meghallgatást tartott.
- 12 2015. december 17-én a felülvizsgálati testület közös véleményt adott ki a T-133/16–T-136/16. sz. ügyek tárgyában, és az EKB határozatainak jogszerűsége mellett foglalt állást. Hangsúlyozta, hogy a felperesek négy kifogás keretében vitatták, hogy az EKB a „tényleges vezető” fogalmát az ügyvezetői jogkörben eljáró vezető fogalmával azonosította. Az EKB azt is megjegyezte, hogy a felperesek előadták, hogy az igazgatóság elnökének „tényleges vezetői” kinevezése, amely távol áll attól, hogy sértse a felügyeleti és ügyvezetői funkciók egyidejű betöltésének tilalmát, egyensúlyt teremt a hitelintézetek irányításában az olyan „tényleges vezető” kinevezése révén, aki nincs alárendelve a vezérigazgatónak.
- 13 Először is a felülvizsgálati testület úgy vélte, hogy a CMF L. 511-13 és L. 511-52. cikkének együttes értelmezéséből következik, hogy még ha a „tényleges vezető” feladatai nincsenek is pontosan meghatározva, e funkciót ügyvezetői megbízatásnak tekintik, hasonlóan a vezérigazgatói vagy vezérigazgató-helyettesi megbízatáshoz, miközben az igazgatóság elnökét a nem ügyvezetői jogkörben eljáró vezetők közé sorolják.
- 14 Másodszer a felülvizsgálati testület hivatkozott a vezető testület elnöki funkciója és a vezérigazgatói funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó elvre, amely a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontjában szerepel, és amelyet átültettek a CMF L. 511-58. cikkébe. Ebből arra következtet, hogy e szabály tiltja, hogy az igazgatóság elnöke a vezérigazgatói funkcióval egyenértékű ügyvezetői funkciókat gyakoroljon.
- 15 Harmadszor a felülvizsgálati testület megvizsgálta a felperesek igazgatósági elnökeinek jogosultságait. Válaszként a felperesek arra alapított érvelésére, hogy a törvény n° 47–1775 du 10 septembre 1947 portant statut de la coopération (a szövetkezetek jogállásáról szóló, 1947. szeptember 10-i 47–1775. sz. törvény) (JORF, 1947. szeptember 11., 9088. o.; a továbbiakban: a szövetkezetek jogállásáról szóló 1947. szeptember 10-i törvény) nem írja elő az igazgatóságon belül a különböző funkciók megosztását, e testület úgy ítélte meg, hogy léteznie kell az igazgatóságon belül a felügyeleti és az ügyvezetői funkciók elválasztásának annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a CMF L. 511-58. cikkében foglalt szabály betartását.
- 16 Negyedszer a felülvizsgálati testület megvizsgálta a felperesek arra alapított érvelését, hogy az igazgatóság elnökének „tényleges vezetői” kinevezése lehetővé tenné a „négy szem elvének” alkalmazását, amelyet a CMF L. 511-13. cikke szabályoz, ami inkább megfelel a hatásköri egyensúly utáni törekvésnek, mint az olyan „tényleges vezető” kinevezése, aki a szervezeti hierarchiában a vezérigazgatóhoz kapcsolódik. E testület kiemelte, hogy figyelembe kellett venni a felügyeleti és ügyvezetői funkciók közötti elhatárolás elvét, amelyet a 2013/36 irányelv vezetett be, és amelyet a CMF L. 511-58. cikke ültetett át, és hangsúlyozta a felügyeleti funkció kulcsfontosságú szerepét a hitelintézet megfelelő irányításában.
- 17 E testület ebből arra következtetett, hogy a CMF L. 511-13, L. 511-52 és L. 511-58. cikkének együttes értelmezéséből az következik, hogy a „tényleges vezető” a vezérigazgatót vagy valamely ezzel egyenértékű funkciókat gyakorló személyt megillető ügyvezetői funkciókat gyakorol, és amennyiben az igazgatóság elnöke nem gyakorolhat ilyen funkciókat, nem nevezhető „tényleges vezetőnek”. A felülvizsgálati testület ezért a 2015. október 7-i határozatokat azonos tartalmú határozatokkal váltotta fel.
- 18 Így az EKB az 1024/2013 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja, a 468/2014 rendelet 93. cikke, valamint a CMF L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23–1 és R. 612–29–3. cikke alapján 2016. január 29-én elfogadta az ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/98,

ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/100,
ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/101 és
ECB/SSM/2016–969500TJ5KRTCJQWXH05/99 határozatot (a továbbiakban együttesen: megtámadott határozatok), amelyek az 1024/2013 rendelet 24. cikkének (7) bekezdése alapján hatályon kívül helyezték és felváltották a 2015. október 7-i határozatokat, de átvették azok azonos tartalmát.

- 19 2016. június 30-án a Conseil d'État (államtanács) ítéletet hozott, amelyben megállapította, hogy jogszerű az ACPR 2014-P-07 álláspontja, és ennek kapcsán értelmezte a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdését és L. 511-58. cikkét.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 20 A felperesek a Törvényszék Hivatalához 2016. március 29-én benyújtott keresetlevelekkel megindították a jelen kereseteket.
- 21 A Törvényszék Hivatalához 2016. július 4-én benyújtott beadványában az Európai Bizottság kérte, hogy az EKB kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.
- 22 A Törvényszék negyedik tanácsának elnöke 2016. augusztus 1-jei végzésével a T-133/16–T-136/16. sz. ügyeket az eljárás írásbeli és esetleges szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az eljárást befejező határozat meghozatala céljából egyesítette. Ugyanazon a napon hozott határozatával a Törvényszék negyedik tanácsának elnöke megengedte a Bizottságnak, hogy az EKB kereseti kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.
- 23 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a második tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 24 A második tanács javaslatára a Törvényszék az eljárási szabályzatának a 28. cikkét alkalmazva úgy határozott, hogy az ügyet kibővített ítélkező testület elé utalja.
- 25 Az előadó bíró javaslatára a Törvényszék (kibővített második tanács) a szóbeli szakasz megnyitására határozott.
- 26 A Törvényszék a 2017. október 23-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszait.
- 27 A felperesek azt kérik a Törvényszéktől, hogy semmisítse meg a megtámadott határozatokat.
- 28 Az EKB és a Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a kereseteket;
 - kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 29 A keresetek alátámasztására a felperesek olyan érvelést adnak elő, amely úgy tekinthető, mint amely négy jogalapra tagolódik, amelyek közül az első jogalap a 2013/36 irányelv 13. cikkének és a CMF L. 511-13. cikkének megsértésén, a második jogalap a CMF L. 511-52. cikke IV. pontjának megsértésén, a harmadik jogalap az L. 511-13. cikk, valamint a 2013/36 irányelv 13. és 88. cikkének megsértésén, a másodlagosan felhozott negyedik jogalap pedig a CMF L. 511-58. cikkének megsértésén alapul.

- 30 Az EKB úgy érvel, hogy a négy jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani. A Bizottság úgy véli, hogy az első három jogalapot mint hatástalan jogalapot el kell utasítani, a negyedik jogalapot pedig mint megalapozatlant kell elutasítani. Másodlagosan arra hivatkozik, hogy az első három jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 31 Hangsúlyozni kell, hogy az első jogalap keretében a felperesek úgy érvelnek, hogy azáltal, hogy a tényleges irányítás fogalmát a felső vezetés fogalmával azonosította, az EKB megváltoztatta a CMF L. 511-13. cikkének és a 2013/36 irányelv 13. cikkének értelmét. A második jogalap keretében azt kifogásolják, hogy az EKB tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy a CMF L. 511-52. cikk IV. pontjából azt a következtetést vonta le, hogy kizárólag a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettes, az igazgatósági tag és az egyedüli vezérigazgató funkció teszi lehetővé a „tényleges vezetőként” való jóváhagyást. A harmadik jogalap keretében előadják, hogy az igazgatósági elnöki funkció és a vezérigazgatói funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó szabály nem foglalja magában azt, hogy a „tényleges irányítás” fogalmát a pusztán ügyvezetői funkciók gyakorlására kell szűkíteni. A felperesek a negyedik jogalapot másodlagosan, arra az esetre terjesztik elő, ha a Törvényszék megállapítaná, hogy csak a vezető testület ügyvezetői jogkörrel rendelkező tagjai minősíthetők „tényleges vezetőnek”. A felperesek e tekintetben előadják, hogy az EKB tévedett a CMF L. 511-58. cikkének értelmezése során, mivel e rendelkezés nem valamennyi ügyvezetői funkció, hanem csak a vezérigazgatói funkció ellátását tiltja az igazgatóság elnökének.
- 32 Meg kell jegyezni, hogy az első három jogalapban az a közös, hogy a „tényleges vezető” fogalmának az EKB által a megtámadott határozatokban alkalmazott értelmezésére vonatkoznak. Így tehát e kérdéseket együttesen kell vizsgálni.

Az első három jogalapról, amelyek a „tényleges vezető” fogalmának az EKB általi téves értelmezésére vonatkoznak

- 33 Amint a fenti 9. és 18. pontból következik, a megtámadott határozatokban az EKB megállapította, hogy a hitelintézet „tényleges vezetőjének” fogalmát úgy kell érteni, mint amely az olyan ügyvezetői jogkörrel rendelkező vezetőket jelöli, mint a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettes, az igazgatósági tag és az egyedüli vezérigazgató. Ezenkívül ki kell emelni, hogy az EKB a hitelintézet „tényleges vezetőjének” fogalmára hivatkozva a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése szerinti, a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző személyekre]” és a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése értelmében vett személyekre kívánt utalni, akik a „hitelintézet tényleges irányítását” biztosítják.
- 34 Ugyanis a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése alapján „[a]z illetékes hatóságok csak akkor adják meg az engedélyt a hitelintézeti tevékenység megkezdésére, ha a kérelmező hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását legalább két személy végzi”. A CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése szerint „[a] hitelintézetek, beleértve az L. 511-10. cikk I. pontjában szereplő hitelintézeti fióktelepeket is, vagy a pénzügyi vállalkozások esetében az üzleti tevékenységük tényleges irányítását legalább két személy biztosítja”.
- 35 Előzetesen meg kell vizsgálni a Bizottság által előterjesztett érvelést, amely e három jogalap állítólagos hatástalan jellegére vonatkozik. Azt állítja, hogy azok a szabályok, amelyek megsértésére a felperesek hivatkoznak, nem képezik jogalapját annak, hogy az EKB elutasította a felperesek igazgatósági elnökei esetében a „tényleges vezetői” kinevezés jóváhagyását, e jogalapot ugyanis kizárólag a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontja és a CMF L. 511-58. cikke jelenti, amelyek közül utóbbi az előbbi francia jogba történő átültetése.
- 36 A megtámadott határozatokban az EKB elutasította, hogy a felperesek igazgatósági elnökei egyidejűleg betöltsék a „tényleges vezetői” funkciót. Az EKB úgy vélte, hogy az igazgatóság elnökeinek „tényleges vezetői” kinevezése minden egyes felperes esetében sértené a valamely hitelintézetben a felügyeleti

jogkörrel rendelkező vezető testület elnöki funkciója és ugyanazon intézményen belül a vezérigazgatói funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó elvet, amely a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontjában szerepel, és amelyet a CMF L. 511-58. cikkének első bekezdésébe ültettek át, amely kimondja, hogy „a hitelintézetben vagy pénzügyi vállalkozásban az igazgatóság vagy bármely más, ezzel egyenértékű felügyeleti jogkörrel rendelkező testület elnöki funkcióját nem töltheti be a vezérigazgató vagy valamely ezzel egyenértékű vezetői funkciót gyakorló személy”.

- 37 Meg kell állapítani, hogy ez az érvelés szükségképpen az EKB azon feltételezésén alapul, miszerint a hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítása, amely a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében és a CMF L. 511-13. cikkében szerepel, az intézményen belüli ügyvezetői funkciók gyakorlásával azonosítható.
- 38 Ez az azonosítás szerepel továbbá kifejezetten a megtámadott határozatokban, amikor is az EKB ezekben hangsúlyozza, hogy „a [CMF] L. 511-52. cikkének IV. pontja a következőképpen határozza meg azokat a funkciókat, amelyek lehetővé teszik a kinevezett személy számára, hogy »tényleges vezetőként« jóváhagyást kapjon: [...] a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettes, az igazgatósági tag és az egyedüli vezérigazgató funkció”. Hasonlóképpen ez az azonosítás következik abból, hogy az EKB a megtámadott határozatokban az ACPR 2014-P-07 álláspontjára utal annak hangsúlyozása végett, hogy „a francia társasági jog szerint a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület munkájának irányításával megbízott elnök hatáskörébe a nem ügyvezető jellegű felügyeleti funkciók és feladatok tartoznak, amelyek eltérnek a vezérigazgató ügyvezetői hatáskörébe tartozó feladatoktól”.
- 39 Következésképpen, mivel a megtámadott határozatok az EKB azon feltételezésén alapulnak, miszerint a hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítása az említett intézményen belüli ügyvezetői funkciók gyakorlásával azonosítható, és mivel az első három jogalappal a felperesek e feltételezés megalapozottságát vitatják, e három jogalap nem lehet – a Bizottság által előadottak szerint – hatástalan jellegű. Ugyanis abban az esetben, ha e jogalapok megalapozottnak bizonyulnának, nem lenne kizárt, hogy hatással lennének a megtámadott határozatok jogszerűségére.
- 40 Következésképpen el kell utasítani a Bizottság azon érvelését, amely az első három jogalap hatástalan jellegén alapul.
- 41 Az első jogalap keretében, amely a 2013/36 irányelv 13. cikkének és a CMF L. 511-13. cikkének megsértésén alapul, a felperesek úgy érvelnek, hogy azáltal, hogy a „tényleges irányítás” fogalmát a „felső vezetés” fogalmával azonosította, az EKB megváltoztatta e két rendelkezés értelmét. E tekintetben többek között megjegyzik, hogy a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében az „üzleti [tevékenység] tényleges irányítását [végző személyek]” kifejezés használata nem utal az ugyanezen irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontjában szereplő „felső vezetés” fogalom meghatározásra, és ebből arra következtetnek, hogy a „tényleges vezető” nem feltétlenül tagja a felső vezetésnek. A „tényleges” kifejezést szó szerint kell érteni, vagyis úgy, hogy az azt jelöli, ami „valós”, vagy „ténylegesen, valóban létezik”. Ezenkívül a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontja nem gátolja a nemzeti jogot annak szabályozásában, hogy a felügyeleti funkciót gyakorló személyek ügyvezetői funkciókkal is rendelkezzenek, és nem tartalmazza azt, hogy csak a felső vezetés tagjai minősíthetők „tényleges vezetőknak”, vagy hogy ezek megbízásának a hitelintézet mindennapi irányítása kell, hogy legyen. Ráadásul a „tényleges vezető” fogalma a hitelintézet irányítására utal, amely kettős értelmű, vagyis jelenti a felügyeleti funkciót és az ügyvezetői funkciót. Azt is állítják, hogy tévedés az, hogy az EKB a CMF más rendelkezéseiből arra következtet, hogy csak az ügyvezetői jogkörrel rendelkező vezetőket lehet tényleges vezetőknak tekinteni. Végül a felperesek előadják, hogy a Conseil d'État (államtanács) 2016. június 30-i ítéletére nem lehet érdemlegesen hivatkozni annak érdekében, hogy igazolják az igazgatósági elnökeik „tényleges vezetői” kinevezésének elutasítását, mivel az említett ítélet a szövetkezeti banki jogállásuk félreértésén alapul.

- 42 A második jogalap keretében, amely a CMF L. 511-52. cikke IV. pontjának megsértésén alapul, a felperesek azt kifogásolják, hogy az EKB tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy e rendelkezésből azt a következtetést vonta le, hogy csak a vezérigazgató, a vezérigazgató-helyettes, az igazgatósági tag és az egyedüli vezérigazgató funkció teszi lehetővé a „tényleges vezetőként” való jóváhagyást. Arra emlékeztetnek, hogy a CMF L. 511-52. cikk IV. pontjának tárgyát nem az képezi, hogy leírja azokat a funkciókat, amelyek lehetővé teszik a „tényleges vezetői” kinevezést, hanem csak olyan szabályok kialakítása, amelyek korlátozzák a megbízások egyidejű betöltését annak biztosítása a céljából, hogy a vezetők elegendő időt szenteljenek a feladataiknak. A „tényleges vezetők” ugyanazon szabályozás alá vonása, mint amely alá az ügyvezetői jogkörben eljáró vezetők tartoznak, nem vonja maga után az azonosíthatóságukat, mivel valamely fogalom nem határozható meg a rá vonatkozó jogi szabályozás alapján. Hozzáteszik, hogy az a sajátos feladatkör, amelyet a CMF ruház a „tényleges vezetőkre”, azt igazolja, hogy a megbízások egyidejű betöltésének tilalma vonatkozásában szigorúbb szabályok vonatkoznak rájuk, mint a vezető testület nem ügyvezetői funkciókat gyakorló tagjaira. Végül a felperesek úgy vélik, hogy az EKB tévesen hivatkozik a CMF L. 511-52. cikkének IV. pontjára azon funkciók meghatározása végett, amelyeket érint a megbízások egyidejű betöltésének a CMF L. 511-58. cikkében megfogalmazott tilalma, mivel az e rendelkezésekben szereplő összeférhetlenségi szabályok eltérő célokat követnek.
- 43 A harmadik jogalap keretében, amely a CMF L. 511-13. cikkének és a 2013/36 irányelv 13. és 88. cikkének megsértésén alapul, a felperesek lényegében előadják, hogy az igazgatósági elnöki funkció és a vezérigazgatói funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó szabály nem foglalja magában azt, hogy a „tényleges irányítás” fogalmát a pusztán ügyvezetői funkciók gyakorlására kell szűkíteni. Ennélfogva, mivel a vezető testület megbízása egyidejűleg magában foglalja a felügyeleti és az ügyvezetői funkciókat is, az lenne észszerű, ha a funkciók e két kategóriáját két „tényleges vezető” képviselné. Úgy érvelnek, hogy az EKB megközelítése, mivel az a vezérigazgatón kívül, a megbízott vagy helyettes vezérigazgató „tényleges vezetői” kinevezéséhez vezet, gyakorlatilag megkérdőjelezi a „négy szem elvét” vagy „kettős szemlélet szabályát”, amelyet a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése vezet be, amennyiben a „tényleges vezető” a vezérigazgatóval szemben alárendelt helyzetbe kerül. Ismételten kifejtik, hogy az igazgatóság elnöki és a „tényleges vezetői” funkció közötti összeférhetlenség egy téves feltételezésen alapul, amely a „tényleges vezetőt” a vezérigazgatóval azonosítja. Végül az EKB hivatkozása a CMF L. 511-58. cikk második bekezdésére nem releváns, mivel e rendelkezés kizárólag a hitelintézetek azon fióktelepire vonatkozik, amelyek székhelye az Európai Unión kívül található, következésképpen ez egy „különös összeférhetlenségi szabály”.
- 44 Az EKB, amelyet a Bizottság is támogat, vitatja a felperesek érveit.
- 45 A felperesek lényegében az első három jogalap keretében előadják, hogy az EKB tévesen alkalmazta a jogot a „tényleges vezető” fogalmának értelmezése során, amikor azt a vezető testület ügyvezetői jogkörrel rendelkező tagjaira korlátozza. Így vitatják a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése és a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése tekintetében az EKB által előnyben részesített értelmezést. E tekintetben, bár a felperesek – különösen a második és harmadik jogalap keretében – a 2013/36 irányelv, a CMF és a szövetkezetek jogállásáról szóló 1947. szeptember 10-i törvény más rendelkezéseire hivatkoznak, ezt abból a célból teszik, hogy vitassák az EKB által a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése vagy a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése tekintetében elfogadott értelmezését.
- 46 Emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozatokat kifejezetten az 1024/2013 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján fogadták el, amely szerint „e cikk (3) bekezdésével összhangban az EKB kizárólagos hatáskörébe tartozik a mechanizmusban részt vevő tagállamokban székhellyel rendelkező valamennyi hitelintézetre vonatkozó alábbi feladatok prudenciális felügyelet céljából történő végrehajtása: [...] az azoknak a 4. cikk (3) bekezdése első albekezdésében említett jogszabályoknak való megfelelés biztosítása, amelyek a hitelintézetek számára előírják, hogy megbízható irányítási rendszerekkel, többek között a hitelintézetek vezetéséért felelős személyekre vonatkozó szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények előírásával, kockázatkezelési eljárásokkal, belső

ellenőrzési mechanizmusokkal, javadalmazási politikákkal és gyakorlattal, valamint hatékony belső tökemegfelelőség-értékelési eljárásokkal – többek között belső minősítésen alapuló modellekkel – rendelkezzenek”.

- 47 Az 1024/2013 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján „[a]z EKB-nak az e rendeletben rá ruházott feladatok elvégzése és a magas színvonalú felügyelet biztosítása céljából alkalmaznia kell a teljes vonatkozó uniós joganyagot, és amennyiben a vonatkozó uniós joganyag irányelvekből áll, az ezeket az irányelvet átültető nemzeti jogszabályokat”.
- 48 Következésképpen az 1024/2013 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján az EKB-nak nemcsak a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését kellett alkalmaznia, hanem az átültető nemzeti jogi rendelkezést is, vagyis a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdését.
- 49 Így az 1024/2013 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szükségképpen magában foglalja, hogy a Törvényszék a megtámadott határozatok jogszerűségét mind a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésére, mind pedig a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdésére tekintettel vizsgálja.
- 50 Ezért annak vizsgálata céljából, hogy az EKB tévesen alkalmazta-e a jogot, amit a felperesek állítanak, nemcsak a 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének értelmét, hanem a CMF L. 511-13. cikke második bekezdésének értelmét is meg kell határozni.

A 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének értelmezéséről

- 51 Hangsúlyozni kell, hogy a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző személyek]” kifejezést használja a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen irányelv 3. cikke 1. pontjának 7. alpontja, amely a vezető testületet úgy határozza meg, mint „valamely intézménynek a nemzeti joggal összhangban kinevezett testülete vagy testületei, amely jogosult, vagy amelyek jogosultak az intézmény stratégiájának, célkitűzéseinek és általános irányításának a meghatározására, és amely felügyeli és monitorozza a vezetői döntéshozatalt, és amelybe beletartoznak azok a személyek, akik az intézmény üzleti tevékenységét ténylegesen irányítják”.
- 52 A 2013/36 irányelv e kifejezést csak ezen a két helyen említi. Így az irányelv nem utal „az intézmény üzleti tevékenységét ténylegesen [irányító személyekre]” sem a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 8. alpontjában szereplő „[felügyeleti funkcióért felelős] vezető testület” fogalmának meghatározásában, sem pedig az ugyanezen irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontjában szereplő „felső vezetés” fogalmának meghatározásában.
- 53 A 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében használt „üzleti [tevékenység] tényleges irányítását [végző személyek]” kifejezést nem határozza meg ez az irányelv, ezért azt értelmezni kell.
- 54 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésekor annak nemcsak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2005. június 7-i VEMW és társai ítélet, C-17/03, EU:C:2005:362, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 Konkrétan pedig, amennyiben valamely rendeletnek és különösen annak egyik rendelkezésének szó szerinti és történeti értelmezése nem teszi lehetővé, hogy megállapítsák pontos hatályát, a kérdéses szabályozást mind a célja, mind pedig az általános rendszere alapján kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 1998. március 31-i Franciaország és társai kontra Bizottság ítélet, C-68/94 és C-30/95, EU:C:1998:148, 168. pont; 1999. március 25-i Gencor kontra Bizottság ítélet, T-102/96, EU:T:1999:65, 148. pont).

– A 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének szó szerinti és történeti értelmezéséről

- 56 Ami elsősorban is a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző] legalább két személy” kifejezés szó szerinti értelmezését illeti, hangsúlyozni kell, hogy e kifejezés három elemből áll: mindenekelőtt az „irányítását [végző] legalább két személy” révén utal az irányítás fogalmára, majd a „tényleges” révén egy melléknév minősíti ezt az irányítást, és végül a „hitelintézet üzleti tevékenységének” révén nevesítik ezen irányítás tárgyát.
- 57 Ami először is az irányítás fogalmára való hivatkozást illeti, ebből csak az következik, hogy az érintett személyeknek „vezetőknek” és így a 2013/36 irányelv 2. cikke 1. pontjának 7. alpontjában meghatározott vezető testület tagjainak kell lenniük, amit megerősít ez utóbbi rendelkezés szövege, amely kifejezetten megemlíti, hogy a vezető testületben részt vesznek azok a személyek, akik az intézmény üzleti tevékenységét ténylegesen irányítják.
- 58 Mivel mind a 2013/36 irányelv (56) preambulumbekkezdése, amely szerint „[a] vezető testületnek végrehajtói és felügyeleti feladatokkal kell rendelkeznie”, mind pedig a 3. cikke 1. pontjának 7. alpontjának szövege arra utal, hogy a vezető testület magában foglalja mindazon vezetőket, akik felügyeleti vagy ügyvezetői jogkörrel rendelkeznek, azon személyek részvétele a vezető testületben, akik az intézmény üzleti tevékenységét ténylegesen irányítják, önmagában nem teszi lehetővé e kifejezés pontos jelentésének meghatározását.
- 59 Ami másodsorban a „tényleges” melléknevet illeti, ez – amint a felek érveléséből következik – legalább kétféleképpen értelmezhető. Egyrészt úgy lehet érteni, hogy az jelenti a hitelintézet vezetői tevékenységének folyamatosságát és realitását, amint azt a felperesek állítják, és amely esetben lefedhetné a felügyeleti funkcióval megbízott, nem ügyvezetői jogkörben eljáró vezetők tevékenységét. Másrészt úgy lehet érteni, mint amely a hitelintézet ügyvezetésére vonatkozik, amint azt az EKB előadja, ami azt jelentené, hogy az csak a vezető testület azon tagjaira vonatkozik, akik részt vesznek a felső vezetésben, amint azt a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontja meghatározza.
- 60 Harmadszor, ami e tényleges irányítás tárgyára, azaz a „hitelintézet üzleti tevékenység[ére]” vonatkozó hivatkozást illeti, meg kell állapítani, hogy ez úgy tűnik, hogy inkább azt jelenti, hogy a vezető testületnek csak azon tagjai, akik egyben a felső vezetés tagjai is, tekinthetők olyan vezetőknek, akik ténylegesen irányítják a hitelintézetet.
- 61 Ugyanis a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítás[ára]” való hivatkozás fogalmilag közelebb állónak tűnik a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontjában a felső vezetéssel összefüggésben említett „vezetői feladat[hoz]” és a hitelintézet „mindennapi vezetéséért” viselt felelősséghez, mint „a vezetői döntéshozatal felügyelet[éhez] és monitorozás[ához]”, amely a 3. cikk 1. pontjának 8. alpontja alapján a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület feladata.
- 62 Ami másodsorban a 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének történeti értelmezését illeti, meg kell állapítani, hogy jöllehet a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében szabályozott hitelintézeti engedélyezési feltételhez hasonló feltétel szerepelt a hitelintézetek tevékenységének megkezdésére és folytatására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1977. december 12-i 77/780/EGK első tanácsi irányelv (HL 1977. L 322., 30. o.) 3. cikkének (2) bekezdésében, e feltétel szövegét módosították a 2013/36 irányelvben.
- 63 Ugyanis a 77/780 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése úgy szólt, hogy „legalább két személy [határozza meg ténylegesen] a hitelintézet üzleti tevékenységének irányítását”. Hasonlóképpen a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2000. március 20-i 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 126., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 272. o.) 6. cikkének (1) bekezdése és a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról

szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) (HL 2006. L 177., 1. o.) 11. cikkének (1) bekezdése azt írta elő, hogy „az intézmény üzleti tevékenységének tényleges irányítását legalább két személy végzi”.

- 64 Meg kell állapítani, hogy a „hitelintézet üzleti tevékenysége [irányításának tényleges meghatározására]” való hivatkozást esetleg úgy lehetett érteni, hogy az a vezető testületet a maga egészében megillető funkcióra vonatkozott, amely testület a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 7. alpontja szerint jogosult „az intézmény stratégiájának, célkitűzéseinek és általános irányításának a meghatározására”.
- 65 Ami a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését illeti, a fenti 60. és 61. pontban kifejtett okokból a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítás[a]” fogalmilag közelebb állónak tűnik a 2013/36 irányelv 3. cikke 1. pontjának 9. alpontjában a felső vezetéssel összefüggésben említett „vezetői feladat[hoz]” és a hitelintézet „mindennapi vezetéséért” viselt felelősséghez.
- 66 Így a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését olyan szövegváltozás jellemzi, amelynek során a vezető testület tagjainak összességére alkalmazható hivatkozás olyan hivatkozásra módosult, amely csak az intézmény felső vezetésében részt vevő tagok meghatározására irányul.
- 67 A fentiek alapján meg kell állapítani, hogy a 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének szó szerinti és történeti értelmezése inkább azt erősíti, hogy a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző] két személy” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az a vezető testület olyan tagjaira utal, akik egyben a hitelintézet felső vezetéséhez is tartoznak.
- 68 Azonban ez a két értelmezés önmagában nem teszi lehetővé azt, hogy a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében használt kifejezés jelentését bizonyossággal meg lehessen állapítani, mivel az említett irányelv nem teremt kifejezett kapcsolatot a hitelintézet felső vezetésében való részvétel és a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges [irányítása]” között. Következésképpen a fenti 55. pontban említett ítélkezési gyakorlat alapján meg kell vizsgálni, hogy ezt a következtetést alátámasztja-e a 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének teleologikus és rendszertani értelmezése.

– *A 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének teleologikus és rendszertani értelmezéséről*

- 69 Hangsúlyozni kell, hogy a 2013/36 irányelv hallgat a 13. cikke (1) bekezdésének célkitűzéséről, mivel egyik preambulumbekkezdés sem vonatkozik rá. E célkitűzés továbbá a korábbi jogszabályokból sem deríthető ki.
- 70 Ugyanis sem a 77/780 irányelv, sem a 2000/12 irányelv, sem pedig a 2006/48 irányelv nem tartalmazott olyan preambulumbekkezdést, amely kifejtette volna a fenti 62. pontban foglalt, hitelintézeti engedélyezési feltétel célkitűzését.
- 71 E tekintetben a felperesek előadják, hogy a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése, a 77/780, 2000/12 és 2006/48 irányelv releváns rendelkezéseire hasonlóan, olyan célkitűzést követ, amely a hitelintézetek megfelelő vezetésére irányul, és amely a „négy szem elvének” vagy a „kettős szemlélet szabályának” bevezetéséből áll, elkerülve ezáltal, hogy a hatáskörök egyetlen személy kezében összpontosuljanak, és ezen elv vagy szabály érvényesülésének biztosítása azt igényli, hogy a vezérigazgatón kívül legyen egy másik „tényleges vezető” is, aki vele szemben nincs alárendelve, amilyen az igazgatóság elnökének helyzete is.
- 72 Nem vitatott, hogy azt, hogy kötelező jelleggel legalább két személynek kell lennie, akik ténylegesen irányítják a hitelintézet tevékenységét, úgy lehet érteni, hogy ez nemcsak azt kívánja biztosítani, hogy lehetővé váljon a hitelintézet tényleges irányításában a folytonosság, elkerülve azt, hogy ez veszélybe kerüljön az egyedüli vezető akadályoztatása esetén, hanem úgy is lehet érteni, hogy ezáltal kölcsönös ellenőrzést kívánnak bevezetni a hitelintézetet ténylegesen vezető személyek között.

- 73 Azonban meg kell állapítani, hogy a hitelintézetek irányítása esetében a 2013/36 irányelv célkitűzései egyértelműen kiderülnek az irányelv indokolásából, különösen pedig az (53), (54) és (57) preambulumbekzdésből.
- 74 Így a 2013/36 irányelv (53) preambulumbekzdése hangsúlyozza, hogy „[a] vállalatirányítás gyengeségei több intézmény esetében is hozzájárultak a bankszektor túlzott és felelőtlen kockázatvállalásához, amely egyes intézmények felszámolásához, valamint tagállami és globális rendszerszintű problémákhoz vezetett[; az] alapvetően önkéntes magatartási kódexeken alapuló vállalatirányítási keret jelentős részének nem kötelező jellege, valamint az intézmények irányítására vonatkozó túlzottan általános rendelkezések nem segítették elő kellően a megbízható vállalatirányítási gyakorlatok intézmények általi hatékony végrehajtását”. E tekintetben a jogalkotó ugyanezen preambulumbekzdésben kiemelte, hogy „bizonyos esetekben az intézményeken belüli hatékony felügyelet és egyensúlyok hiánya a vezetői döntéshozatal hatékony felügyeletének elmaradását eredményezte, amely súlyosbította a rövid távú és túlzottan kockázatos vezetői stratégiákat”.
- 75 Hasonlóképpen a 2013/36 irányelv (54) preambulumbekzdése megemlíti, hogy „[a] rosszul kialakított vállalatirányítási rendszerek által az eredményes kockázatkezelésre gyakorolt esetleges káros hatások elkerülése érdekében a tagállamoknak elveket és standardokat kell bevezetniük, hogy biztosítsák a vezető testület általi hatékony felügyeletet”.
- 76 Végül a 2013/36 irányelv (57) preambulumbekzdése kifejti, hogy „[a] vezető testület nem ügyvezető tagjai intézményen belüli szerepének magában kell foglalnia az alábbiakat: az intézmény stratégiájának konstruktív vitatása, és ezzel hozzájárulás annak fejlesztéséhez; a vezetés teljesítményének vizsgálata a célkitűzések teljesítése szempontjából; megbizonyosodás arról, hogy a pénzügyi információk helytállóak, a pénzügyi ellenőrzés és a kockázatkezelési rendszerek pedig megbízhatók és védhetőek; az intézmény javadalmazási szabályozása kidolgozásának és végrehajtásának vizsgálata; valamint a források, a kinevezések és a magatartási előírások objektív véleményezése”.
- 77 Következésképpen a 2013/36 irányelv indokainak vizsgálatából kiderül, hogy miközben az irányelv hallgat a 13. cikkének (1) bekezdésében szereplő szabály célkitűzéseiről, világos magyarázattal szolgál azon céllal kapcsolatban, amelyet a jogalkotó a hitelintézetek megfelelő irányítására vonatkozó szabályok tekintetében követett. E célkitűzés abban áll, hogy a vezető testület nem ügyvezetői funkciókat gyakorló tagjai hatékony felügyeletet gyakorolnak a felső vezetés felett, amely magában foglalja a vezető testületen belül a hatáskörök egyensúlyát.
- 78 Ez a 2013/36 irányelv „Vállalatirányítási rendszer” címet viselő 88. cikkében érvényesül, amely különösen az (1) bekezdésének d), illetve e) pontjában kimondja, hogy „a vezető testület felelős a felső vezetés tényleges felügyeletéért”, illetve hogy „valamely intézményben a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnöke nem töltheti be egyidejűleg ugyanazon intézményen belül a vezéregazgatói funkciót, kivéve ha ezt az intézmény megindokolja, és az illetékes hatóságok engedélyezték”.
- 79 Ebből szükségképpen az következik, hogy a 2013/36 irányelv rendszerében a hitelintézetek megfelelő irányítására vonatkozó célkitűzés, amelynek mentén a felperesek értelmezni kívánják az ezen irányelv 13. cikkének (1) bekezdését, a felső vezetés hatékony felügyeletére való törekvésben nyilvánul meg, amely felügyeletet a vezető testület nem ügyvezetői funkciókat gyakorló tagjai látnak el, és amely magában foglalja a vezető testületen belül a hatáskörök egyensúlyát. Márpedig meg kell állapítani, hogy e felügyelet hatékonysága kerülhetne veszélybe abban az esetben, ha a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnöke, bár formálisan nem tölti be a vezéregazgatói funkciót, azzal lenne megbízva, hogy közös hatáskörben ténylegesen irányítsa a hitelintézet tevékenységét.
- 80 Következésképpen, még ha a 77/780 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését, a 2000/12 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 2006/48 irányelv 11. cikkének (1) bekezdését esetleg úgy lehetett is érteni, hogy arra jogosítottak, hogy a vezéregazgatót és a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnökét együttesen nevezzék ki „tényleges vezetőnek” annak érdekében, hogy lehetővé váljon a „négy szem elve” a

hitelintézet irányításában, ilyen értelmezés nem fogadható el a 2013/36 irányelv tekintetében, mivel olyan pontos szabályokat tartalmaz a hitelintézetek megfelelő irányítása vonatkozásában, amelyek főszabály szerint kizárják, hogy a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnökét meg lehessen bízni azzal, hogy közös hatáskörben ténylegesen irányítsa a hitelintézet tevékenységét.

81 Ezt a következtetést nem cáfolja meg a 2013/36 irányelv (55) preambulumbekkezdésében szereplő hivatkozás, amely szerint:

„A tagállamok különböző irányítási struktúrákat használnak. A legtöbb esetben az egy vagy két testületből álló irányítást vagy mindkettőt alkalmazzák. Az ebben az irányelvben alkalmazott meghatározások célja valamennyi meglévő struktúra lefedése bármelyik struktúra melletti állásfoglalás nélkül. A fogalom meghatározások kizárólag egy adott eredmény elérését szolgáló szabályok megállapításához szükségesek, függetlenül az egyes tagállamokban valamely intézményre alkalmazandó nemzeti társasági jogtól. A fogalom meghatározások tehát nem érinthetik a nemzeti társasági jog szerinti általános hatáskörmegosztást.”

82 Ugyanis a felperesek állításával ellentétben ez az értelmezés nem zárja ki a hitelintézetek egységes irányítási rendszerének létezését, amelyben a vezető testület egyidejűleg rendelkezik az ügyvezetői és a felügyeleti funkciókkal, hanem csak a hatásköröknek az említett vezető testületen belüli megosztását érinti.

83 A fentiek alapján a 2013/36 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének szó szerinti, történeti, teleologikus és rendszertani értelmezéséből az következik, hogy a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző] két személy” kifejezés a vezető testület azon tagjaira vonatkozik, akik egyben a hitelintézet felső vezetéséhez is tartoznak.

A CMF L. 511-13. cikkének második bekezdésének értelmezéséről

84 Mivel a vita tárgyát egy nemzeti jogi rendelkezés értelmezése képezi, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések hatályát a nemzeti bíróságok által történő értelmezésük figyelembevételével kell megállapítani (lásd: 1996. június 27-i Schmit ítélet, C-240/95, EU:C:1996:259, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. szeptember 16-i Bizottság kontra Szlovákia ítélet, C-433/13, EU:C:2015:602, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

85 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az EKB és a Bizottság konkrétan a CMF L. 511-13. cikkének azon értelmezésére hivatkozik, amelyet a Conseil d'État (államtanács) fenti 19. pontban hivatkozott, 2016. június 30-i ítélete tartalmaz. A felpereseknek a Bizottság beavatkozási beadványához kapcsolódó észrevételeikben és a tárgyaláson nyílt lehetőségük állást foglalni ezen ítélettel kapcsolatban.

86 Ezen túlmenően hangsúlyozni kell, hogy ezt az ítéletet a hatásköri túllépés miatt az ACPR 2014-P-07 álláspontjával szemben indított kereset nyomán hozták, amely álláspont a „tényleges vezető” fogalmára vonatkozó értelmezésében azonos jelentésre következtet, mint amelyet az EKB megállapított, amely a megtámadott határozatokban az ACPR 2014-P-07 álláspontjára hivatkozott. Ezért a Conseil d'État (államtanács) 2016. június 30-i ítélete különös jelentőséggel bír a jelen ügyben.

87 Egyebekben hangsúlyozni kell, hogy az a körülmény, hogy a Conseil d'État (államtanács) 2016. június 30-i ítéletét a megtámadott határozatok után hirdették ki, nem akadályozza annak, hogy azt figyelembe lehessen venni a CMF L. 511-13. cikkének értelmezése során, mivel a felpereseknek lehetőségük volt a Törvényszék előtt előterjeszteni észrevételeiket (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2017. április 5-i EUIPO kontra Szajner ítélet, C-598/14 P, EU:C:2017:265, 44–46. pont).

88 A Conseil d'État (államtanács) 2016. június 30-i ítéletének (7) preambulumbekkezdésében a következő szerepel:

„[A] code de commerce [francia kereskedelmi törvénykönyv] L. 225-51. cikke értelmében »[a]z igazgatóság elnöke szervezi és irányítja az igazgatóság munkáját, amelyről a közgyűlésnek beszámolni köteles. Ügyel a társaság szerveinek megfelelő működésére, és biztosítja különösen azt, hogy az igazgatóság tagjai teljesíteni tudják a megbízatásukat«. [E] rendelkezésekből következik, hogy a részvénytársasági formában működő hitelintézet igazgatóságának elnöke, kivéve azt az esetet, amelyben ellátja az intézmény felső vezetését, amint azt lehetővé teszi ugyanezen törvénykönyv L. 225-51–1. cikke, és azzal a feltétellel, hogy erre engedélyt kapott a [CMF] L. 511-58. cikkében foglalt feltételek mellett, nem tekinthető olyan személynek, aki biztosítja a hitelintézet tényleges irányítását ezen törvénykönyv L. 511-13. cikkének értelmében[. K]övetkezésképpen az ACPR nem sértette meg e rendelkezéseket, amikor megállapította, hogy ezen esetben kívül a részvénytársasági formában működő hitelintézet igazgatóságának elnöke nem nevezhető ki ezen intézmény »tényleges vezetőjének«[. A] felperesek e tekintetben nem hivatkozhatnak érdemlegesen a szövetkezetek jogállásáról szóló 1947. szeptember 10-i törvény hatálya alá tartozó hitelintézetek sajátosságaira, mivel a kereskedelmi törvénykönyv fent hivatkozott rendelkezései rájuk is alkalmazandók, függetlenül a szervezet megválasztásának szabadságától, amelyet számukra e törvény rendelkezései vagy a [CMF] L. 512-31. cikke biztosít.”

89 Így 2016. június 30-i ítéletében a Conseil d'État (államtanács) úgy ítélte meg, hogy a hitelintézet igazgatóságának elnöke csak abban az esetben nevezhető ki az említett intézmény „tényleges vezetőjének” a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése értelmében, ha számára kifejezetten engedélyezték a felső vezetés ellátását.

90 Ebből következik, hogy az EKB – a felperesek állításával szemben – nem alkalmazta tévesen a jogot, tekintettel arra, hogy a hitelintézet „tényleges vezetőjének” fogalmát úgy kell érteni, mint amely az ügyvezetői jogkörrel rendelkező vezetőket, vagyis a vezérigazgatót, a vezérigazgató-helyetteset, az igazgatósági tagot és az egyedüli vezérigazgatót jelöli.

91 Ugyanis mind a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdéséből, mind a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdéséből az következik, hogy csak a vezető testület azon tagjai nevezhetők ki a „hitelintézet üzleti tevékenységének tényleges irányítását [végző személyeknek]” a 2013/36 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében, vagy olyan személyeknek, akik a „hitelintézet tényleges irányítását” biztosítják a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése értelmében, akik egyben a hitelintézet felső vezetéséhez is tartoznak.

92 Mivel a Conseil d'État (államtanács) 2016. június 30-i ítélete elegendő azon nemzeti jogi szabály hatályának megállapítására, amelyet az EKB köteles volt alkalmazni az 1024/2013 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt hivatkozás miatt, és amely a CMF L. 511-13. cikkének második bekezdése, a felperesek által felhozott érvelést, amely ezen értelmezés megalapozottságának megkérdőjelezésére irányul, beleértve a nemzeti jog más szabályaira való utalást, eleve el kell utasítani. Ugyanez érvényes különösen a szervezet megválasztásának szabadságára, amely a felpereseket a szövetkezetek jogállásáról szóló, 1947. szeptember 10-i törvény alapján illeti meg, tekintettel arra, hogy a Conseil d'État (államtanács) egyébként kifejezetten állást foglalt erről a kérdéstről 2016. június 30-i ítéletének (7) preambulumbekkezdésében.

93 Következésképpen a felperesek első három jogalapját el kell utasítani.

A CMF L. 511-58. cikkének megsértésén alapuló, másodlagosan előterjesztett negyedik jogalapról

- 94 Amint a fenti 8. és 18. pontban kifejtésre került, a megtámadott határozatokban az EKB a felperesek igazgatósági elnökeinek „tényleges vezetőként” való jóváhagyását többek között a CMF L. 511-58. cikkének szövege alapján utasította el, amely rendelkezés a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontját ültette át. Az EKB azon körülményre is utalt, hogy ezen irányelv (54) preambulumbekzdése megengedte a tagállamoknak, hogy az irányelvben előírtakon túl további vállalatirányítási elveket és standardokat vezessenek be.
- 95 A negyedik jogalap keretében a felperesek úgy érvelnek, hogy az EKB hibát vétett a CMF L. 511-58. cikkének értelmezése során, mivel e rendelkezés nem valamennyi ügyvezetői funkció, hanem csak a vezérigazgatói funkció ellátását tiltja az igazgatóság elnökének. Hangsúlyozzák, hogy a francia jogban az igazgatóság elnöke tényleges ügyvezetői funkciókkal rendelkezik, amelyek különböznek a vezérigazgató ügyvezetői funkcióitól. Arra emlékeztetnek, hogy a szervezetüket a szövetkezetek jogállásáról szóló 1947. szeptember 10-i törvény szabályozza, amelyet nagy fokú szervezeti rugalmasság jellemez, ami számukra lehetővé tette, hogy alapszabályaikban széles körben határozzák meg az igazgatóságot és az igazgatóság elnökét megillető hatásköröket. Ezenkívül az igazgatóság elnökét a saját jogán önállóan vagy az igazgatóság által átruházott hatáskörben megillető jogosultságok terjedelme elegendő annak igazolására, hogy „tényleges vezetőnek” minősül, anélkül hogy a vezérigazgatóval kellene őt egy tekintet alá venni. Továbbá azzal, hogy az igazgatóságnak és az igazgatóság elnökének szerepét pusztán a felügyeleti funkciókra korlátozta, az EKB figyelmen kívül hagyta a „monista” irányítási modellek sajátosságát, amelyekben az igazgatóság részt vesz mind a felügyeleti funkciók, mind az ügyvezetői funkciók ellátásában, és ez szembe megy a jogalkotó azon szándékával, amely a 2013/36 irányelv (55) preambulumbekzdésében szerepel. Végül arra emlékeztetnek, hogy nem az igazgatósági elnökeik vezérigazgatói kinevezését, hanem azok „tényleges vezetői” kinevezését kérték.
- 96 Az EKB, amelyet a Bizottság is támogat, vitatja a felperesek érveit.
- 97 Ami először is a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontját illeti, meg kell állapítani, hogy annak szövege egyértelmű, amennyiben tiltja, hogy „valamely intézményben a felügyeleti funkcióért felelős vezető testület elnöke [egyidejűleg töltsen be] ugyanazon intézményen belül a vezérigazgatói funkciót, kivéve ha ezt az intézmény megindokolja, és az illetékes hatóságok engedélyezték”.
- 98 Másodszor, ami a CMF L. 511-58. cikkét illeti, amely átülteti a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontját, úgy szól, hogy „[a] hitelintézetben vagy pénzügyi vállalkozásban az igazgatóság vagy bármely más, ezzel egyenértékű felügyeleti jogkörrel rendelkező testület elnöki funkcióját nem töltheti be a vezérigazgató vagy valamely ezzel egyenértékű vezetői funkciót gyakorló személy”.
- 99 E tekintetben meg kell állapítani, hogy jóllehet a CMF L. 511-58. cikkének hatálya szélesebb, mint a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdése e) pontjának hatálya, amennyiben nemcsak azt tiltja, hogy a „vezérigazgató” töltsen be az igazgatósági elnöki funkciót, hanem azt is, hogy ezt „valamely ezzel egyenértékű vezetői funkciót gyakorló személy” töltsen be, miközben a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdésének e) pontja csak a vezérigazgatót említi, e szélesebb hatály nem kérdőjelezi meg azt, hogy e rendelkezés összeegyeztethető az említett cikkel. Ugyanis, amint azt az EKB a megtámadott határozatokban joggal hangsúlyozta, a 2013/36 irányelv (54) preambulumbekzdése, amelynek tartalmára a fenti 75. pont emlékeztet, lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a vezető testület általi hatékony felügyeletet biztosító elveket és standardokat vezessenek be. Ezenkívül az igazgatósági elnöki funkció egyidejű betöltésének tilalmára vonatkozó elv kiterjesztése a vezérigazgatóval „egyenértékű vezetői funkciót gyakorló személy[re]” megfelel a 2013/36 irányelv – fenti 73–79. pontban taglalt – célkitűzéseinek, vagyis a felső vezetésnek a vezető testület nem ügyvezetői funkciókat gyakorló tagjai általi hatékony felügyeletére való törekvésnek, amely magában foglalja a vezető testületen belül a hatáskörök egyensúlyát.

- 100 A CMF L. 511-58. cikkének értelmezése tekintetében a 2016. június 30-i ítélet – fenti 88. pontban felidézett – (7) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a Conseil d'État (államtanács) úgy ítélte meg, hogy e rendelkezéssel ellentétes, ha a hitelintézet igazgatóságának elnökét nevezik ki ezen intézmény „tényleges vezetőjévé”, kivéve azt az esetet, ha számára engedélyezték a felső vezetés ellátását.
- 101 Márpedig a 2013/36 irányelv 88. cikke (1) bekezdése e) pontjának – a fenti 97. pontban elvégzett – értelmezéséből következik, hogy a CMF L. 511-58. cikkét alkalmazva az EKB olyan határozatokat hozott, amelyek megfelelnek az említett 88. cikk (1) bekezdése e) pontjának. Ennélfogva nem kell megvizsgálni a felperesek által előadott érvelést, amely a CMF L. 511-58. cikkére vonatkozó értelmezés megalapozottságának megkérdőjelezésére irányul.
- 102 Ebből következik, hogy az EKB nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a CMF L. 511-58. cikkével ellentétes a felperesek igazgatósági elnökeinek a felperesek „tényleges vezetőiként” való kinevezése.
- 103 Ezért a negyedik jogalapot el kell utasítani, következésképpen a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 104 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A jelen ügyben a felpereseket, mivel pervesztesek lettek, az EKB kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeik viselésén kívül az EKB részéről felmerült költségek viselésére.
- 105 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében az eljárásba beavatkozó intézmények maguk viselik saját költségeiket. A Bizottság tehát saját maga viseli költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített második tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a kereseteket elutasítja.**
- 2) **A Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence, a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées, a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres és a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Központi Bank (EKB) részéről felmerült költségeket.**
- 3) **A Bizottság maga viseli saját költségeit.**

Prek

Buttigieg

Schalin

Berke

Costeira

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. április 24-i nyilvános ülésen.

Aláírások